

Մայրերի տունն էր, մայրերի օրն էր: Մարդիկ ժպտում էին, երկինքն էլ էր ժպտում: Գեղեցիկ կապույտ էր: Արևն էլ էր ժպտում, ջերմություն կար: Եվ եղանակն էր ջերմ, և՛ մարդիկ: Հեռուստացույցով, թերթերով, բոլոր միջոցներով շնորհավորում էին մայրերին: Ծաղիկներ... ծաղիկներ...: Այդ օրը շատ-շատ ծաղիկներ էին վաճառում: Բոլոր մայրերի նման մի մայր էլ՝ Շուշան անունով, մտովի որդու հետ էր, ապաստում էր նրա զանգին: Եվ այն է, պատրաստվում էր աղոթքի, հնչեց հեռախոսի զանգը. Արմենն էր, - «Մայրիկ ջան, մամ ջան, շնորհավոր տոնդ՝ Մայրերի օրը, համբուրում եմ քեզ շատ-շատ»:

- Աստված օրհնի քեզ, տղաս:

-Մամ ջան, քեզ ուրախ լուր ունեմ հայտնելու: Երեկ գորամասի հրամանատարը ինձ կանչեց իր մոտ և ասաց, որ իրենք գնահատում են իմ ազնիվ ծառայությունը և ապա ժպտալով՝ ավելացրեց. «Գիտենք, որ միայնակ մայրիկ ունես, որն, անշուշտ, շատ կուզենար, որ իր որդին մայրերի տոնի առթիվ գեղեցիկ ծաղիկներ նվիրեր»:

Մամ ջան, ես շփոթվել էի անսպասելի լուրից և չգիտեի, թե ինչ պատասխանեմ, իսկ նա շարունակեց. «Ես հանձնարարել եմ վարորդիս՝ քեզ հասցնի այնտեղ, որտեղից ձեր գյուղը հեռու է. ցանկացած հանդիպող մեքենա քեզ տուն կհասցնի»:

Պատկերացնում ես, մայրիկ ջան, ինձ մեկնեց մի փունջ կարմիր գեղեցիկ վարդեր և ասաց. «Սա էլ մեր գորամասի կողմից քո մայրիկին, որ այդքան լավ զինվոր է պարգևել հայրենիքին»: Այսօր երեկոյան տանը կլինեմ: Մայրիկ ջան, որոշել եմ սիրտս տալ Տիրոջը: Այս մեկ տարվա ընթացքում Տիրոջ ներկայությունը շատ զգալի էր: Գիտեմ, որ սա նաև աղոթքների հետևանքն է»:

Մայրը հուզմունքից չէր կարողանում խոսել:

Դե ինչ, Փառք Աստծո, շատ էին քույր, եղբայրները, նրանց տված մխիթարությունները, բայց դե մայր էր, որդուն որքան էր կարոտել:

- Մայրիկ, դու ինձ լսում ես, մամ ջան, ինչո՞ւ չես խոսում, ես շատ ուրախ եմ, ի՞նչ է, մի՞թե դու ուրախ չես: Բայց այս ի՞նչ եմ ասում:

Ների՛ր, մայրիկ ջան, ների՛ր:

- Ոչինչ, որդիս, սիրելի՛ զավակս, կապասեմ, շատ չուշանաս: Կպատրաստեմ քո սիրած կերակուրը: Կկանչեմ քույր, եղբայրներին և նրանց կփոխանցեմ գալուցդ ավելի սրտիս ուրախություն պատճառած հրաշալի որոշումդ, որ կամենում ես Տիրոջը դառնալ:

- Դե լավ, մամ ջան, մինչև հանդիպում:

Արմենը, կախելով լսափողը, սկսեց պատրաստվել: Հագավ իր նոր զինվորական հագուստն ու տաք վերարկուն: Ամեն բան պատրաստ էր: Դեռ երեսուն րոպե կար մինչև վարորդի գալը: Այ քեզ ժամանակ, ինչ դժվար է անցնում: Վերջապես եկավ վարորդը: Արմենը հրաժեշտ տվեց ընկերներին և նստեց մեքենան: Երեք ժամ տևեց մինչև հասան այն խաչմերուկին, որտեղից պիտի գնար տուն: Մեքենայով մոտ մեկ ժամվա ճանապարհ: Օրը կամաց կամաց մթնում էր: Այ քեզ բան, ուրիշ ժամանակ այստեղով շատ հաճախ էին անցնում մեքենաները, իսկ այսօր կարծես հակառակը լինի, ի՞նչ պատահեց: Ուզում էր զանգել մորը, որ չանհանգստանա, բայց հեռախոսը գրպաններում չէր: Որքան ավստեց, հավանաբար մոռացել էր գորամասում: Իսկ մեքենա չկար ու չկար: Սկսեց մրսել: Միակ բանը, որ ջերմացնում էր իրեն, վերարկուի տակ պահված մոր կարմիր վարդերն էին: Որոշեց քայլել դեպի տուն, մինչև ճամփին ինչ-որ բան կպատահի: Ցուրտը ավելի էր սաստկանում: Սկսեց թեթև վազել, որ տաքանա: Օրը բոլորովին մթնեց: Իսկ առջևում դեռ երկար ճանապարհ կար: Մի պահ ոռչեց հենվել ծառին, որ հանգստանա: Եվ այն է, պիտի փակվեին աչքերը, ոռնոցի ձայն լսվեց: Սթափվելով՝ արագացրեց քայլերը: Օ՛, ինչ հրաշալի Աստված, Փրկիչ Աստված: Դու անգամ չարիքը օգտագործում ես բարիի համար: Եթե քներ այս երիտասարդը, մինչև առավոտ նա սառած, մահացած կլիներ: Իսկ մայրը կանչել էր քույր, եղբայրներին՝ նրանց հետ դիմավորելու որդուն: Սպասեցին, սպասեցին, քանի որ արդեն ուշ էր աղոթեցին՝ հոգսը հանձնելով Տիրոջ ձեռքերի մեջ, բաժանվեցին: Մայրը նայում էր ժամացույցին. արդեն գիշերվա տասնմեկն էր. որդին վաղուց պիտի տանը լիներ:

Արմենը քայլում էր որքան կարելի է արագ: Ձյան հաստ շերտից ոտքերը սկսել էին սառչել և հոգնել: Հեռվում նկատեց փայլող փողբիկ կրակներ, որոնք գնալով ավելի ու ավելի էին մոտենում: Գայլեր էին, սոված գայլեր: Շրջապատումից խոսափելու համար մեջքը դեմ տվեց ճանապարհին ավերակ դարձած մի տան պատին: Ոչինչ չուներ պաշտպանվելու համար: Անկախ իրենից վերարկուի տակից հանեց մոր կարմիր վարդերն ու պարզեց դեպի գայլերը: Նրանք կանգ առան և անսպասելի ետ-ետ գնացին: Արմենը գլուխը բարձրացրեց երկինք և սկսեց աղոթել:

1

Մորս Աստված, ներության մեջ եմ,
Վտանգն ահավոր, տագնապը մեծ է,
Փորձանքի մեջ եմ, Տեր, քեզ եմ կանչում,
Մորս արցունքն եմ առջևդ բերում:

2

Ես մեղավոր եմ, գուցե չլսես,
Բայց որոշել եմ սիրտս տալու քեզ,
Եվ եթե ոչ ինձ, Դու մորս խղճա,
Մայրս ասում էր՝ բարի ես, գթած:

3

Փակվել են բոլոր դռները ելքի,
Գազանն է ոռնում սոսկալի, վայրի:
Հույսս մարել է, անիս, թե ինձ փրկես,
Սիրտս կտամ քեզ, սիրտս կտամ քեզ:

4

Մայրս ասում էր՝ Հայր ես բոլորին,
Դու բարեկամս ես մեղավորների,
Քեզ մոտ եկողին դու դուրս չես հանում,
Դու դուրս չես հանում, դու դուրս չես հանում:
Աղաղակում էր մորմոթող ծայնով,
Փրկչին էր կանչում վերջին ճիգերով,
Բայց մտածում էր այդ պահին անգամ.
Ախ, մայրը որքան պիտի վշտանար:

Գիշերվա ժամը տասներկուսն էր: Եկեղեցու հովվի կինն արթնացավ քնից և, ամուսնուն արթնացնելով, պատմեց երազը:
«Տեսա Շուշան քույրիկի որդուն՝ Արմենին, գալիս էր գյուղ բերող ճանապարհով դեպի տուն, իսկ շուրջը թանձր խավար էր, այնպիսի խավար, որ կարծես ուզում էր նրան կոչ տալ: Եվ տեսա նրա ձեռքին մի փունջ կրակներ, որոնք թույլ չէին տալիս, որ խավարը մոտենար իրեն: Սակայն խավարից մի փոքր բան պոկվեց և վնասեց նրա ոտքի ներքևի մասը: Ես հարցրեցի՝ ինչո՞ւ, Տեր: Տերը պատասխանեց. «Որ միշտ նայի վնասված տեղին ու հիշի Իմ նրա նկատմամբ արած ողորմությունը»: Հետո մի ծայն հասավ ականջին. «Այն մեքենան, որը ես ձեզ նվիրեցի, այսօրվա համար էր»: Հովվին իրեն տրված իմաստությունով հասկացավ, թե ինչ էր ուզում ասել Տերը: Իսկույն վեր ելավ, գործի գցեց մեքենան և սլացավ գյուղ բերող ճանապարհի ուղղությամբ: Նրա ետևից ելավ երեցկինը և, չնայած ճանապարհն այնքան էլ անվտանգ չէր, գնաց Շուշան քույրիկի մոտ:
Մոր քունը չէր տանում, դուռը չէր փակել, սիրտը զգում էր վտանգը...Եվ տագնապած մայրը ծնկի իջավ.

1

Թող շնորհք գտնեմ աղաչանքովս,
Արցունքներովս ոտքերդ թրջեմ,
Թո՛ւյլ տուր վերքերդ շրթունքներովս
Քնքշորեն շոյեմ և նո՛րբ համբուրեմ:

2

Դհւ, ամենատե՛ս, ամեն բան գիտես,
Որդիս ուշացավ, դրսում մութ գիշեր.
Եվ քո մոր նման ես էլ մի մայր եմ,
Այս մեկից բացի ուրիշը չունեմ:

3

Հիշո՞ւմ ես՝ ինչպես քո խաչի առջև
Մայրդ, սո՛ւրբ մայրդ, հո՛նց էր արտասվում,
Գիշտ նույնպես ես էլ խաչալիդ առջև
Հիմա ծնկաչոք Քեզ եմ աղերսում:

4

Ուշացավ, արդեն լույսերն են մարել,
Բայց սրտիս լույսը Դու ես, չես մարել,
Թույլ չեն տա հանգչի պատրույզս մարող,
Որդուս պահպանի՜ր, Ամենակարո՛ղ:

5

Ոտքերդ գրկել, բաց չեմ թողնելու,
Դո՛ւ ես իմ հույսը, Փրկի՛չս ես Դու:
Սիրտս զգում է ահավոր վտանգ,
Մինուճարիս Դհւ եղիր պահապան:

Այսպես աղոթում էր մայրը, իսկ դրսում դանդաղ շաղում էր ծյունը: Հավանաբար ոչ մեկի սրտում չկար տագնապ, կամ ինչ-որ մեկին չէին սպասում: Բայց այս փոքրիկ տան լապտերի լույսը չէր հանգել: Այս տան մեջ ինչպես լապտերի պատրույզի ծուխն էր

բարձրանում վերև, շնչալով երկինք էր բարձրանում մոր ցավը, աղերսախառն հառաչանքները: Մայրը բոլորովին ինքնամոռաց, շուրթերը իր Փրկչի ոտքերին, գտել էր որդու փրկության և պահպանության միակ ելքը: Եվ ոչ ոք չէր կարող բաժանել Չիսուսի ոտքերը գրկած մոր ձեռքերը: Մայրը ինքն էլ էր զգում, որ պատերազմ է, և բոլորովին միտք չունեի դադարեցնելու աղոթքը: Եվ էլ ավելի ջանքով բորբոքված դանդաղ բարձրանում էր աղոթքի լեռը: Արմենի ձեռքերը սկսել էին սառչել: Թեև հոգնած և ուժասպառ, սակայն շատ էր զարմանում այս խիստ տարօրինակ երևույթի վրա: Երբ վարդերը ձեռքի հոգնածության պատճառով ներքև էին իջնում, գայլերը մոտենում էին իրեն, իսկ երբ վարդերը մի կերպ բարձրացնելով դեմ էր անում նրանց, նրանք ետ-ետ էին փախչում: Արմենը գիտեր, որ գայլերը վախենում էին կրակներից, բայց չէ՞ որ իր ձեռքին ընդամենը վարդեր էին: Նա հետո էր հասկանալու, երբ արդեն կլիներ հաստատված, փորձություններով անցած քրիստոնյա, որ Տերը իր ձեռքի յուրաքանչյուր կարմիր վարդը այրող կրակների էր վերածել գայլերի աչքին, որից էլ նրանք սարսափած ետ-ետ էին փախչում: Գյուղում մուգ գիշեր էր: Միայն մի լույս էր վառվում այդ գիշեր գյուղի հեռու մի անկյունում, ուր մի մայր, մի օրինյալ քույրիկ, ձեռքերը արած խնկաման, խունկից ավելի անուշահոտ, արցունքախառն աղոթքն էր բարձրացնում առ Աստված որդու համար:

1

Սրտիս զարկերով զգում եմ ահա,
Չոգուս աչքերով տեսնում եմ ահա՝
Խավարն է պատել որդուս շուրջբոլոր,
Խավարի առջև ես շատ եմ անզոր:

2

Բայց դու ես լույսը, լույսը աշխարհի,
Դու եղար լույսը իմ խավար սրտի:

3

Լո՛ւյս ես, դե ելի՛ր, ցրի՛ր խավարը,
Ա՛խ, շա՛տ ուշացավ իմ միևուճարը,
Բայց միևնույն է, Քեզ չեմ թողնելու,
Այս պատերազմից ետ չեմ դառնալու:

4

Աղերսում եմ քեզ՝ ուժս չհատի,
Այս պայքարիս մեջ ձեռքերդ մեկնիր,
Մինչև որ ելնեմ գագաթին հասնեմ,
Այլակերպության պատկերդ տեսնեմ:

5

Մայրը աղոթքով լեռն էր բարձրանում,
Պատերազմի թեժ կրակների մեջ
Աղոթքի բոցն էր ուժգին թեժանում.
Ներկայությունն էր նրան պաշարել:

6

- Ի՛նչ քաղցր ես Դու, Փրկի՛չս, լա՛վս.
Մարել ես կարծես դու սրտիս ցավը,
Կրակ է շուրջս, բայց ես չեմ այրվում,
Այս ի՛նչ հրաշք է, այս ի՛նչ զորություն:

7

Ներկայությունդ թող այսպես մնա,
Եվ սիրտս թող որ միշտ Քո մեջ մնա,
Իմ միևուճարին ես Քեզ եմ հանձնում,
Դու հավատարիմ սո՛րբ պահպանություն:

8

Դու բերելու ես, Դու չե՛ս թողնելու,
Եվ եթե նույնիսկ անգամ չբերես,
Թող որ Նա լինի մի գառնուկ հյու,
Երեսիդ առջև անուշ ողջակեզ:

Այս վերջին խոսքերից անմիջապես հետո նրա վրա իջավ հրաշալի խաղաղություն, և մահճակալի առջև ծնկների վրա աղոթող մոր գլուխը թեքվեց արցունքներից թաց վերմակին, ու քունը տարավ:
Քիչ հետո ներս մտավ երեցկինը և, նկատելով ծնկների վրա քնով անցած քույրիկին, համրաքայլ անցավ հարևան սենյակը և ծնկի գալով Տիրոջ առջև՝ սկսեց աղոթել:

Թեժ պատերազմ էր. խավարն ու լույսը
Առճակատումով իրար դեմ ելել,
Սակայն քանի որ լույսն Աստծո լույսն էր,
Անշուշտ լույսն էր, որ պիտ հաղթանակեր:

Խավարն էլ պիտի պարտվեր պայքարում,
Ու պիտի բացվեր կյանքի առավոտ:
Մի երիտասարդ այս պատերազմում
Պիտի որ գտներ փրկության արոտ:

Արմենն արդեն ուժասպառ, ողջ մարմնով սառած, նայեց երկնքին ու շշնջաց: «Դու թոյլ չե՞ս տա, դու թոյլ չե՞ս տա...»: Գայլերը շատ էին մոտեցել, էլ ուժ չկար վարդերը վերև բարձրացնելու, և այն է, պիտի ընկնե՞ր գետնին..., հանկարծ լսվեց հեռարձակ լույսերը վառած մեքենայի շարժիչի հուժկու ձայնը: Գայլերը մի պահ ընկրկեցին ու ետ քաշվեցին: Հովիվ եղբայրն էր: Արագ մոտեցավ Արմենին՝ մեքենայի ընթացքը դանդաղեցնելով, բացեց կողքի դուռը բղավելով՝ Նստի՛ր: Արմենը վերջին ճիգով իրեն նետեց մեքենայի մեջ, սակայն չհասցրեց այն ոտքը ներս քաշել, երբ գայլերից մեկը բաց դռնից ներս խոթեց գլուխը և ժանիքներով վնասեց նրա ոտքի ներքևի մասը, բայց կարծես մի հուժկու հարվածից զարնված՝ կաղկանձելով ետ փախավ: Մեքենան սլացավ առաջ: Ամեն բան մնաց ետևում: Արմենը պատռեց վերնաշապիկը և կապեց վնասված ոտքը: Դանապարհին արցունքախառն խոստովանություններով նա իր սիրտը հանձնեց Տիրոջը: Հասան տուն: Արմենն արագ իջավ մեքենայից և կաղալով մոտեցավ դռանը: Երկու կանայք մեքենայի շարժիչի ձայնից սթափված դուրս նետվեցին: Հովիվն ու երեցկինը երկար ժամանակ մորն ու որդուն չէին կարողանում բաժանել իրարից: Աստծո չորս զավակներ գոհության և փառաբանության աղոթքներով դիմավորում էին արշալույսը:

Սիրելի՛ մայրեր, թողե՛ք ամեն բան, աղոթե՛ցե՛ք ձեր զավակների համար: Սիրելի՛ տատիկներ, թողե՛ք ամեն բան և այն, ինչ որ չեք արել ձեր զավակների համար, պակասը լրացրե՛ք՝ աղոթելով ձեր թոռների համար, որովհետև նրանց շրջապատում են ոչ թե ոռնացող գայլերը, այլ սատանան, որ մռնչացող առյուծի նման փնտրում է՝ թե ում կուլ տա: